

Poština
pavšalirana.Uredništvo
in
upravnništvo
lista je
v Ljubljani
Breg št. 12.
Telefon 119.

AVTONOMISTI

Glasilo „Združenja slovenskih avtonomistov“.

Izhaja vsako soboto.

Celoletna na-
črta 37 50 D
esečna 3 50 „
Posamezne
številke se ra-
čunijo po 1 Din
Inserati
se računajo:
pol str. 350 D,
manjši soraz-
merno. — Pri
malih oglasih
beseda 25 p.

Raji hočemo? Lastno zakonodajo na lastnih tleh vzrastlega sloven-
skega ljudstva!

Politični razgovori.

Ob priliki svojega kratkodnevne bivanja v Belgradu, sem 18. t. m. posetil tudi gospoda Stojana M. Protiča v njegovem stanovanju. Kmalost se je nabrala večja družba političnih ljudi, med njimi tudi poslanec Radičeve stranke g. Lovrenkovič, ki se je istočasno mudil v Belgradu. Govorilo se je o notranje političnih in gospodarskih prilikah v naši državi. Mislim, da ne bom indiskreten, ako podam naši javnosti nekatere misli iz tega neprisiljenega razgovora.

Sedanji režim ne more več dolgo vzdržati, je rekel Stojan Protič, ker je državno upravo spravil na rob propada. To bo treba najprej zopet urediti. Do zadnjega sem mislil, da bi bilo najboljšje, če bi tej vladi sledil volilni kabinet, kateremu bi se pustilo nekaj mesecev časa, da vsaj nekoliko zopet uredi državno upravo in gospodarstvo ter šele na to pristopi k volitvam. Toda režim se je zavlekel in sedaj za to ne bo več časa, ampak treba bi bilo čimprej novih volitev. Sporazum med Srbi na eni in Hrvati ter Slovenci na drugi strani, je nujno potreben in je zadnji čas, da se ga doseže. To je seveda težko, ker se tudi na strani opozicije vedno zopet delajo napake. Hrvati morajo priti v parlament, le tu se more izbojevati zmago nad sedanjim režimom ter doseči novo notranjopolitično ureditev države, upoštevajoč dosedanje zgodovino, kulturne, socialne, gospodarske in psihološke prilike posameznih pokrajin in plemen. Srbi in Hrvati smo en narod, toda z različno zgodovino in različnimi tradicijami. Padec sedanjega režima se je zavlekel, ker je zadnji zbor demokratičnih zaupnikov izpa-

del proti pričakovanju. Gospod Ljuba Davidovič je bil premehek in je brez potrebe preveč popustil intrantni Pribičevićevi skupini. Toda režim bo padel vseeno, ker se bo zlo-mil sam v sebi, padel bo na svoji lastni nesposobnosti urediti državo in njeno administracijo. Gospod Radič zahteva republiko. Anglija je velika in močna ter demokratično vladana država, pa je kljub temu monarhija. In je brez dvoma boljše vladana in upravljana kot Francija, ki je republika. Mi Srbi smo bili vedno monarhisti, toda naši monarhi niso bili v bistvu nič drugega kot dosmrtni prezidenti, ki so morali respektirati voljo naroda. Ako naši monarhi niso vpoštevali narodne volje, so morali — iti! Kar pogledajte v zgodovino srbskega naroda zadnjih sto let! V sedanjem boju proti režimu in za revizijo Vidovdanske ustave pogrešam aktivnega sodelovanja Hrvatov. Oni bi hitreje dosegli revizijo, ako bi prišli v Belgrad, v parlament, ker bi 60 mož hrvškega bloka lahko zbralo okoli sebe sedanjo raztreseno opozicijo ter jo še znatno okrepilo. Sedanja radikalno-demokratska vladna koalicija je nenaravna. Jaz vem, da velika večina radikalne stranke ne odobrava sedanje politike Nikole Pašića. Hrvati s svojo odsotnostjo sedanji režim indirektno podpirajo. Abstinenčna politika ne more doseči vspehov, kakor jih svoječasno Čehi niso, ko so bojkotirali dunajski parlament.

Poslanec Radičeve stranke g. Lovrenkovič, kmet iz belovarske županije po poklicu, pa je povedal, da je postal sedanji režim že neznosen. On je bil v parlamentu na galeriji, toda kar je videl, ga prav nič ne miče, da bi šel doli v dvorano. Hajzler, ki je prišel samovoljno v zbornico in tam govoril, ni napravil nanj ugodnega utisa. Hrvati pred novimi volitvami ne morejo priti v Belgrad. Oni hočejo novih volitev! Radičeva stran-

ka stoji danes sijajno ne le v bano-vini, temveč tudi v Bosni in Hercegovini ter v Dalmaciji. Hrvški kmet danes silno trpi v gospodarskem pogledu. On sam je bil odstav-ljen kot župan v lastni občini, ker se je branil priseči kralju kot republi-kanec. Časih so se župani na Hrvat-skem samo zaobljubili, sedaj pa za-hteva režim vso formalno prisego. Ker je večina hrvških občin v ro-kah kmetijske republikanske stranke, ki je odklonila prisego, je vlada na-mesto pravilno izvoljenih županov postavila svoje marionete za geren-te. Ti sedaj gospodarijo po svoji mili volji, zlasti razprodajajo občinske gozdove raznim špekulantom; tako izgubljajo kmetje svoje premoženje. Oni zahtevajo, da ljudstvo v svojih občinah upravlja avtonomno samo sebe. Pri nas na Hrvaškem, je rekel g. Lovrenkovič, čutimo na lastni ko-ži, da je sedanja državna uprava mnogo slabša kot je bila stara madžarska, ki je vsled svoje korupčnosti in nesposobnosti bila razkričana po vsem svetu. Glede Bosne je mnenja, ker so tam Hrvati, Srbi in Turki ta-ko silno medsebojno pomešani, da naj se jo pusti kakršna je, v njenih zgodovinskih mejah in samoupravno (avtonomno).

On hoče delati za to, da se doseže sporazum med Srbi in Hrvati, ker so Hrvati vedno smatrali Srbe za svoje brate. On sam je bil pred vojno zaprt, ker je pri neki priliki izjavil, da je Peter I. pravi narodni kralj Jugo-slovanov, ne pa Franc Jožef, ki ni umel niti našega jezika. Sedaj pa se ga proglašajo za separatista! Toda spo-razum je mogoč le na načelu enako-pravnosti vseh.

Na posebno moje vprašanje, je gospod Stojan Protič glede izgledov naše valute izjavil sledeče:

Dosedanji porast našega dinarja na ceniški borzi je veljal našo državo dsolej 6 milijonov dolarjev. To poso-jilo bomo morali vrniti v zlati valuti in sicer 100 dolarjev za 86, ki smo jih dejansko prejeli z 8% obrestmi vred. Naša valuta bo vedno »skakala« in »padala«, dokler ne bo dovolj zlatega kritja v tresorjih »Narodne banke«,

ki izdaja bankovce. Redno bi morali biti bankovci »Narodne banke« kriti z zlatim zakladom ali pa z menicami na kratek termin. Državni gozdovi, ki so sedaj zastavljeni v pokritje bankovcev brez zlatega kritja, niso nikako kritje napram inozemstvu. Mednarodna vrednost našega dinar-ja se za stalno ne more dvigniti, dok-ler ni doseženo ravnotežje v držav-nem proračunu, pa ne samo na pa-pirju, temveč tudi v resnici. Nadalje je treba državno upravo zboljšati, kar pa ni mogoče brez ureditve notranje političnih prilik v državi sploh. Pra-vijo, da je »Balkanska banka«, kate-re direktor je g. Plavšič, sedaj hono-rarni pomočnik finančnega ministra, zaslužita pri dosedanjem »dviganju« naše valute okoli 60 milijonov di-narjev. Zlato, ki smo ga prejeli od Avstro-ogrske banke in potom sla-bega dolarskega posojila, bi morali porabiti predvsem za ojačenje zlate-ga kritja dinarja. Toda mi tega ni-smo storili, temveč to zlato izvažamo in razsipavamo! Počakajte na mesec februar ali marec 1923., ko bo naš fi-nančni minister predvidoma že praz-nih rok in videli boste, kje bo takrat naša valuta. Morda bo tedaj naš di-nar stal še nižje kot takrat, ko so ga začeli »dvigati«. To povejte v Slove-niji onim, ki so jim sedanje, zgolj tehnične in administrativne odredbe finančnega ministra zameglile jasen pogled v to reč.

Gospod Stojan M. Protič nada-ljuje kljub zmedenim političnim pri-likam v državi in v lastni stranki ne-ustrašeno svoj boj za revizijo Vidov-danske ustave in za sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci. Ne dvomim, da ga bo izvojeval tudi uspešno. To-da politične razmere v naši državi se bodo razvile vendarle precej drugače kot pričakujejo pri nas doma neka-teri posamezniki ali posamezne stran-ke. Treba bo računati z razpolože-njem in razmerami tudi v ostalih pokrajinah. Zato pa je proučevanje teh prilik na licu mesta zelo važno in potrebno.

A. P.

LISTEK.

Mladini in starini.*

(Analitična študija.)

Dispozicija:

1. Kdo je mladin?
2. Razlika mladinev do starinov na splošno.
3. Razlika starinov do mladinev na splošno.
4. Kdo je starin?
5. Podrobne razlike:
 - a) z ozirom na ustavo,
 - b) z ozirom na državo,
 - c) z ozirom na občinske volitve in koalicije,
 - d) z ozirom na afero,
 - e) z ozirom sploh.

Pri vprašanju, kdo je mladin, pri-deta v poštev takoj dve drugi vpra-

*) Literatura: Letniki »Slovenske-ga Naroda« in »Jutra«, posamezni članki dr. Alojzija Kokalja v »Slo-venskem Narodu« in dr. Kukovec v »Jutru«, govori Josipa Turka v občin-skem svetu ljubljanskem in J. M. Čoka v Belgradu ter deloma slavnostni član-ki Jakoba Dimnika v letnih šolskih iz-vestjih pred svetovno vojno.

šanji: kdo je mladin na kmetih in v manjših mestih in kdo je mladin v Ljubljani? Ker se pa vrineta ti dve vprašanji tudi pri definiciji stari-nov, bomo tam, da se izognemo po-navljanju, samo odgovorili na vpra-sanji, ne da bi jih sploh stavili.

Mladin na kmetih je tisti, ki ima kaj, in čim več tem boljše, tako da ne igrajo leta odločilne vloge. V Ljub-ljani so mladini pri uredništvu »Ju-tra«, pri nekaterih bankah in drugih učnih zavodih, pri advokaturi, obrt-ništvu, prosveti in Jože Turk.

V splošnem se da reči, da razli-kuje mladine od starinov to, da pri-segajo mladini neomajno na svinec dr. Milka Brezgarja, in »Jutra«, s strani nasprotno, pa stoje neomaj-no na stališču »Kreditne banke«, Ja-koba Dimnika in »Slovenskega Na-roda«. To so seveda samo glavne li-nije, podrobna analiza sledi, in če bi ta ali oni navzlic temu pogrešal kake subtilne nijanse, naj po vzgledu gor-nje dispozicije naredi sam Barbara sklep.

Starini na kmetih so tudi tisti, ki imajo kaj, seveda, če niso že pri radi-kalih ali mladinih. V Ljubljani pa so potem pri kategorijah, ki so našete pri mladinih, če odštejemo to, kar je

pri mladinih in radikalih, narodni socijaleci in Luka Jelenec.

Po tej splošni opredelbi ne bo tež-ko dognati stališče, ki ga načeloma za-vzemata obe stranki z ozirom na raz-na vprašanja; to stališče je samo po-sledica zgoraj očitanih programov obeh strank.

Glede ustave stoje mladini na stališču, da je treba ustavo brezpo-gojno uvesti, da se pokažejo vse nje-ne hibe, vidi se torej, da imajo devizo l'art pour l'art. Starini nasprotno so proti l'art pour l'art stališču in se navdušujejo za romantiko in njeno impetuznost, iz česar nujno sledi, da zahtevajo ali želijo takoj nebstveno revizijo ustave.

Isto diametralno nasprotno sta-lišče vlada glede oblike države. Mla-dini so brezpogojno centralisti z de-koncentracijo, starini pa hočejo eno edinstveno državo z decentracijo.

Če smo opazovali do tod čisto na-sprotni principijelni stališči, se od zdaj dalje ti dve stališči nekako pri-bližujeta, dobivata nekaj dodirnih točk in se celo križata. To bomo naj-lajše pojasnili na konkretnem prime-ru ljubljanskih občinskih volitev.

Dočim je hotela imeti vsaka stranka iz principa svojega župana, tako da ni bilo nobene sorodnosti v programu, se je to bistveno spre-me-

nilo pri kandidatni listi: stranka mladinev je postavila ljudi, ki niso njeni pristaši, starini zopet so posta-vili neopredeljene ljudi, kar priča ne samo o veliki sorodnosti, ampak tudi o ljubezni do bližnjega obeh strank. Pa sorodnost je tu tako velika, da bi postala naravnost bizarna, če bi se ozirali na leta: kajti mladini imajo na listi starejšega in starini mlaj-šega Vidmarja, ki sta oba napredna in brata. Od tu dalje pa gresta že zo-pet poti starinov in mladinev nara-zen, dokler se ne obrneta popolnoma v nasprotno smer.

To se začenja pri volivnem ogla-su: Dočim se loteva mladinski oklic že vseh problemov, ki so bili pereči v osemdesetih letih, diha proglaš stari-nov še vso lepo romantiko iz dobe ta-borov. Isto nesoglasje je tudi glede afer. Če očitajo starini mladinom afe-re, pišejo mladini o socialnem zava-rovanju, če pa jih očitajo mladini starinom, pišejo starini o kumanov-ski bitki in o R. U. R. Je pa še mnogo drugih afer, pri katerih ti obejuje starini bele in mladini glave-rokavice, a ne bomo govorili o njih, ker ni-mamo niti belih niti drugih rokavic.

Pripomniti bi bilo samo še, da se pojavijo te velike načelne razlike med obojimi ob času ljubljanskih občin-skih volitev ter volitev sploh.

Medicinska fakulteta.*

Da ne bo kake pomote izjavljam takoj v začetku, da nisem medicince in nisem kompetenten govoriti o kakih tozadevnih strokovnih vprašanjih. Govoril bom samo o medicinski fakulteti kot delu celotne ljubljanske univerze. In govoril bom tako, kakor to lahko stori človek, ki opazuje vso stvar od daleč.

Ker si domišljam, da nekoliko poznam naš jug, moram reči, da sem bil takoj skeptičen, ko sem videl, kako je dal Belgrad brez vsakega odpora Ljubljani univerzo. Spomnil sem se na stvari, ki so jih pripovedovali Bosanci, kako je Pašić kakega neprijetnega mu poslance imenoval za poslanika in ga poslal na tako mesto in s tako misijo, da se je moral revež takoj blamirati. Postal je nemogoč zunaj, postal nemogoč doma, ker ga je med tem časom Pašićeva klika doma osmešila. Ko se je vrnil, mu je rekel Pašić: »Kaj hočete, hotel sem Vam dobro, če niste za to, niste, bog ni dal vsem talentov.« In bilo je konec poslanstva in poslanikovanja.

Na to sem mislil, ko sem bil skeptičen pri otvoritvi univerze. In moja skepsa je bila, kakor se zdi, le preveč upravičena.

* Opomba uredništva: Prinašamo gorenji članek, ne da bi se strinjali z njegovo vsebino. **Kajti mi hočemo imeti univerzo, in sicer popolno univerzo.** Če država ne da sredstev, naj pusti nam, da pobiramo v Sloveniji davke, pa bomo sami zdrževali univerzo — in kako zdrževali! Zato se nam zdi skoro smešno, če kdo misli, da bi se upala država odpraviti kako fakulteto — saj nimajo Slovenci limonade v žilah. Izvajanja glede kolegov z drugih fakultet pa so žalibog točna.

Komaj je bila namreč univerza otvorjena, se je začelo sušljati, da nima sredstev, da ni denarja. Torej: dal sem ti univerzo, kaj hočeš z njo, če nimaš denarja?

Ker ne gre, da bi se takoj zaprla cela univerza, se je bilo treba spraviti najprej na eno fakulteto. Katera naj bo to? Odločitev je padla na medicinsko. Zakaj? Ker je baje učno obojbe avtonomistično, torej ne samo dvakrat osovraženo v Belgradu, kot slovensko in avtonomistično, ampak tudi trn v peti ljubljanskim centralistom. Od takrat naprej se vedno sliši, da bo fakulteta zdaj, zdaj odpravljena.

Najbolj žalostno pri tem je to: dočim smatra ves narod to početje kot herostratsko in ne verjame, da bi si država upala kaj takega in da bi to samo maneuver, nismo še slišali, da bi se bil upal celotni profesorski zbor ljubljanske univerze dvigniti glas proti temu početju.

In zakaj ne? Ali se boje gospodje za svoj kruhek? Če se odpravi enkrat ena fakulteta, bodo prišle kmalu na vrsto vse ostale.

In če Belgrad obdrži druge fakultete? Potem ni neupravičena domneva, da jih je obdržal zato, ker jih smatra za zatočišče centralizma.

Potem je za nas avtonomiste jasno, da nimamo nobenega interesa in tudi pozneje ne bomo imeli, — ko pride avtonomija — da bi držali dalje te ekspoziture centralizma.

V medicinski fakulteti se bije boj avtonomije proti centralizmu. In če pade medicinska fakulteta, bo vedel ves narod, da je padla kot žrtev centralizma. Če padejo potem za njo — kar se bo kmalu zgodilo — tudi druge fakultete, se bo narod jako malo zmedil za to.

Za uradnike.

(Dopis.)

Gospod urednik! Jaz Vam sporočam sama dejstva, ki se zdaj trajajo — dasi Vam zaenkrat zamolčim imena krajev in oseb. Zdržim se vsake opombe — svobodno pa Vam je, da sami pristavite izraz svojih občutkov za tiste, ki bi ostali brez vsakega občutka, ko to bero.

Vi pišete o draginji, o slabih plačah uradnikov; Vi pišete o režimu, ki nima sreča za uradnike.

Pri nas v pa gospodje uradniki tako le delajo. Prva slika. Krajni šolski svet je sprevidel, da mora učitelj z družino tudi imeti primerno plačo za svoje delo, da preživi sebe in družino. Učiteljem vlada ne da, torej je krajni šolski svet sklenil, naj dobiva učitelj kot tajnik krajnega šolskega sveta za svoje precejšnje opravke na leto 2000 kron iz občinskih dohodkov. Odborniki so možu dobro hoteli, izven odbora so možje tudi ta sklep odobraval. A glej — od tam, od koder bi človek ne bil pričakoval odpora, je prišel odpor: okrajno glavarstvo in okrajni šolski nadzornik sta proračun krajnega šolskega sveta zavrnila, češ: učitelju ste preveč nakazali... Pristavim: glavar je JDS nadzornik in učitelj Uju — krajni šolski svet pa SLS!

Druga slika. Stanovanjski uradi s svojim ljubljanskim senatom vred določajo cene za stanovanja. Povprečno se pri nas sučejo te cene od 30 do 40 kron mesečno — s salomonsko razrešitvijo ljubljanskih senatorjev — če kdo utegne rekurirati: »Priziv se zavrne, ker je 1. inštanca prav napravila. Umevno, da bi se dalo s tako nizko najemnino verižiti. Eto! Finančna uprava vzame zase po ceni stanovanja pri hišnih posestnikih, sami pa jih naprej oddajajo svojim uslužbencem za drag denar, ki jim ga enostavno odtegujejo pri mesečni plači.

Tako priverži ta urad samo pri eni stranki pri nas mesečno štirideset kron. E, pa dobro, brate...

Tretja slika. Pošta! Naši poštni ravnatelji izkazujejo gospodom v Belgradu vsako leto lepe milijone čistega dobička. Vi časnikarji pa se pridružujete na podlagi teh čistih milijonov, da dobro gospodarimo edino mi Slovenci, da bi po vse tem z lastno avtonomijo dobro živeli... Ampak teh čistih milijonov se drži kri! Od vsega začetka! Če ravnatelj ne pripozna svojim uradnikom, da potrebuje še za pisarno (stanovanje, kurjava, papir, svinčniki, gumi, snajenje prostorov itd.) več mesečno nego do 40 K pavšala — potem so ti gospodje krvoresi naših ljudi, zakaj oni odločajo o proračunu... Jaz poznam kraje, kjer jim ljudje prostovoljno pomagajo, da lahko žive, a da se zve, sigurno jih spode iz službe... Slučaj na Ježici je pa dobro znan.

Četrta slika. Cestarja in njih famozno predstojništvo! Cestarjev niso hoteli pozabiti Srbi, ampak njih predstojniki in ravnatelji v Ljubljani — kar nam je še prav dobro v spominu.

Da Vam preveč prostora ne vzamem, Vam o priliki pošljem še kaj podobnega. Gospod urednik! Jaz sem trdno prepričan, da ima vse zlo svoj pravi vzrok v slabem, hudobnem srcu, tudi socialno zlo. Naj pišeta Dr. Gosar in Janez Kalan kar hočeta: socialna beseda in zunanja podivjanost imata svoje korenine v zlem srcu. »Iz sreča namreč izhajajo hude misli, uboj, preštevna, nečistovanje, tatvine, krivi pričevanja, preklinjanja«, uči Kristus. In dokler sede na ravnateljskih mestih ljudje brez sreča, brez sočutja do svojih ljudi — polni ambicioznosti, četudi na račun svojega bližnjega, maščevalnosti (stranke in strujet!), mislite Vi, gošpod urednik, da bo na svetu boljše?

Pšice.

O škandalih.

Vzamem časopis in berem:

»Škandal v socialnem ministru... Škandal v ministru pro-

svete... Škandal v ministru zdravja... Poštni škandal... Železniški škandal... Kulturni škandal... Bančni... upravni škandal... Škandal pokrajinske uprave... Škandal na

glavarstvu, na sodnji, v davkariji, na financi, na carinarnici... Sami škandal!

Pa nisem dosedaj razumel, kako je vendar to, tudi Vi menda niste razumeli. Zdaj se mi je pa posvetilo. Veste, preje smo rekli: c. kr. ministrstvo, c. kr. uprava, c. kr. glavarstvo, c. kr. davkarija, itd. Zdaj pa c. kr. nimamo več, ga je vzel Karl s seboj na božjo pot, en naslov pa višji uradi vendar morajo imeti. Zato so časnikarji vzeli iz naroda narodno besedo »škandal«. Tako imamo zdaj: »škandal« — ministrstvo prosvete, — »škandal« — ministrstvo zdravja, »škandal« — ministrstvo pošte, itd itd. Tudi »c. kr.« liferanti že dobivajo častni naslov »škandal« liferanti. Ako kdo noče biti vnaprej protidržaven element, mora biti »škandal«-element. Jaz sem se že! Zato se podpisujem — »škandal«-element.

V kavarni.

Centralist naroča, naj mu mali donese vse slovenske časopise. Mali jih prinese celo naročje in našteva: »Vsak «Slovenec» je «Avtonomist», ker hoče kot »Domoljub» biti tudi dober »Slovenski gospodar«. Zato ves »Slovenski narod« stoji na »Straži»,

da prikliče »Novo dobo«, da pride »Najprej« prava »Jugoslavija«.

Centralist: »Škandal!« — (Poslušal in zapisal »škandal«-element.)

Uradnik pred Prešernovim spomenikom:

Sem dolgo upal in se bal, Slovo sem strahu, upu dal. Moj žep je prazen, pare ni nazaj si krajcarje želi. — (Za spomenikom skrit poslušal in zapisal »škandal«-element.)

Uradniško vprašanje rešeno!

Uradnik pride k svojem šefu: »Gospod šef, z dosedanjjo plačo ne morem več obstati!« »Kako, da ne morete ravno Vi obstati? Zakaj pa drugi lahko obstoje?« »Gospod šef, saj drugi tudi ne morejo!«

»A tako! Zakaj pa potem hočete Vi imeti nekaj »ekstra« kakor drugi!« In ga je milostno ven vrigel. K sreči ga je vjel — »škandal«-element.

Kako je mogoče?

Atom slovenskega naroda vprašuje:

»Kako je mogoče, da »Slovenski Narod« včasih piše, da ni slovenskega naroda?«

Dnevne vesti.

Poziv in zahvala. Število naših naročnikov je začelo zadnje tedne prav razveseljivo naraščati. To je v veliki meri zasluga naših starih prijateljev, ki se s posnemanja vredno poizkušajo zavzemati za širjenje našega lista. Bodi jim iskrena hvala! Prosimo pa vse stare in nove prijatelje našega lista, naj svoje delo vztrajno nadaljujejo. Kolikor več bo naročnikov, dopisnikov in oglašalcev, toliko bolj nam bo mogoče že z novim letom list izpopolniti, tako da bo v splošnem nadomestil vsak dnevnik. Pokažimo, da je slovensko ljudstvo že toliko zrelo, da si lahko vzdržuje svoj popolnoma neodvisen list, ki po svoji moči in najboljši volji pove vsakemu, kar mu gre, brez ozira na razne strankarske in osebne itd. ovire.

Ali ste že odposlali dopisnico? Ako še ne, kupite si jo in napišite naslovno stran: Uprava Avtonomista, Ljubljana, Breg št. 12. — Na drugo stran pa: Naročam Avtonomista za... (1 mesec polleta, celo leto). Razločnemu podpisu dostavite svoj natčen naslov in zadnjo pošto. — Kakor hitro dobimo dopisnico, odpošlje uprava list s pošno položnico vred. Trgovci — obrtniki in kmetje, pozor! Število naših naročnikov stalno in sicer zelo razveseljivo raste. Dobro pa veste sami, kako ljudje naš list bero, vsaj gre cel teden iz rok v roke! Ta okolnost je najboljša priporočilo za naš list glede oglaševanja ali inseriranja. Kdor ne oglašja, ne proda mnogo! V našem upravnistvu se lahko vsak prepriča, na koliko strani roma danes »Avtonomist«. Oglašujte torej v »Avtonomistu«, ker bo tudi to vaša korist! Naš list bero ljudje cel teden, dnevnik pa vržejo navadno še isti večer stran! Kdor ne vé, kako bi napravil oglaš, naj se obrne na naslov »Uprava Avtonomista«, Ljubljana, Breg št. 12. — Uprava bo na vsako vprašanje točno in takoj odgovorila.

Nov klub so ustanovili v Ljubljani. Mesečni prispevek znaša 1000 dinarjev. Klub ima svoje razkošno urejene prostore v elegantno opremljeni vili. Članom sta na razpolago dva luksuzna avtomobila, odlični kuhar, izbrana knjižnica itd. Število članov je omejeno.

Skrb naše vlade za — mrličje. — Kakor čitamo v »Službenih Novinah« z dne 10. okt. (v našem Uradnem listu z dne 17. okt.), je sklenjeno in od kralja podpisan zakon, da so naši mrličji, ki se k nam vračajo iz inozemstva, od meje naše države oproščeni voznine ter carine in sploh vseh državnih davščin in taks. Mi, ki smo še (še!) živi, zavidamo te mrličje! Sumljiva pa se nam zdi določba, da veljajo vse zakonite transportne ugodnosti po § 3. tega zakona le za voznjo — »do Belgrada«. Ali ni to čuden zakon? Kaj pa, če je mrlič doma, recimo v Ljubljani, v Kočevju, ali v Sarajevu, v Prištini, v Prilepu? Jok, le za Begrajevce velja ta posmrtna ugodnost — samo ob sebi umevno v cen-

tralno urejeni in centralno vladani državi! V svojem sumu (in k sumu nas razmere silijo) za kar vprašujemo, kateri vplivni možje v naši centrali pač imajo direktni interes na tej famozni določbi... Najbrže je med njimi nekaj takih, ki bi tudi pokopani bili radi na državne stroške v nameravanem Pantheonu, za katerega ima vlada na razpolago visoke milijone. Zdi se nam, da hočejo koritarji beograjske »porodice« imeti skupen nagrobni spomenik, kamor bo romala mladina se navduševati za — državo. Sicer so tudi »Pantheon« prvotno namenili le ožji porodici v Srbiji, a hitro so se za to čast oglasili seveda Slovenci. Blagor vsem! Vidno se bližajo časi rimskih cesarjev, ko so se mogočnim možem postavljali oltarji in so se jim tam klale žrtve. Za nas je tak preokret v »mentalitetu« sigurno potreben: staro vero bodo kmalu zavrgli z veroukom vred, treba je novih — bogatih bogov, novih oltarjev, novih svetnikov. Nedsledno pa je, da so si izbrali ime »Pantheon«, to starogrško besedo; saj moderni svetniki nočejo nič slišati o grščini! Namesto »Pantheon« naj se reče »Koritnica« ali (ker ta beseda preveč spominja na nepotreben slovenski jezik) »Koriton!«

Mi, ki smo živi in ne bomo nikoli nesmrtni, pa se z melanholijo spominjamo lepe starogrške uredbe, da so zaslužnim na stara leta nudili na državne stroške vso prehrano v Prytanaju... Dajte nam »pitanec«, ne pa »pantheon«! Skrbite najprej za nas žive, po smrti si bomo že pomagali — sami!

Probus.

Le krepko naprej! Odkar je tudi velik del demokratov zapustil centralistični tabor (s čemur še ni rečeno, da je postal avtonomističen v našem smislu), lahko rečemo, da stoji ogromna večina Slovencev na strani proticentralistov. Proti centralizmu vodi boj najmočnejša stranka v Sloveniji, vodijo ga narodni socialisti in kakor že rečeno, tudi velik del nekdanjih demokratov. Sedaj bi pa vprašali naše samostojne kmete: Kaj pa Vi? Ali ni tudi vas rodila slovenska mati? Ali vas mar ovira bedasti strah pred »Klerikalnim zmajem«, da ne priznate javno, da ste tudi vi sinovi slovenskih mater in da kot taki tudi ne morete nič drugega biti kakor Jugoslovani? Mi vam pravimo sledeče: Prepustite pobijanje »Klerikalnega zmaja« in ugonobitev sedmih glavnih grehov in devetih egiptovskih nadlog mirno dr. Žerjavu. Ta naj se s temi otročarijami ukvarja po mili volji. Vi pa stopite na svojih šestih skupaj in zakličite svojemu vodstvu: Mi smo Slovenci, smo sinovi slovenskih mater in na naših lastnih tleh nam ne bo nihče drugi postav delal kakor mi sami! Mi hočemo za Slovence lastno zakonodajo! Če boste tako naredili, bo prav za vse, kajti vedite in zapomnite si eno: Slovensko

ljudstvo vstaja in se prebuja in kar se bo na slovenski zemlji upiralo odločni slovenski volji, bo strto in pomandrano obležalo na tleh! To se bo pokazalo že pri prihodnjih volitvah. Zato vam pravimo: Tudi vi morate postati odločni avtonomisti, ki hočejo, da bodo v Sloveniji veljale v domačih šegah utrjene postave. Zapomnite si, da ste vi stranka in ne vaše vodstvo, in če se vaši volji vaše sedanjše vodstvo ne ukloni — proč z njim!

Nova kočevska železnica. Kakor izvemo iz dobro poučenega vira, začeno graditi novo kočevsko (Puceljevo) železnico že prihodnji teden.

Dopotoval je iz Belgrada v Ljubljano g. minister Pucelj. Na kolodvoru ga je pozdravil pokrajinski namestnik g. Hribar. — Ko smo še nedavno taka poročila brali, smo dejali: Tako, tako...

Dopotoval je iz Belgrada v Ljubljano g. minister dr. Žerjav. Na kolodvoru ga je pozdravil pokrajinski namestnik g. Hribar. — Ko smo v sredo to notico brali v »Jutru«, smo dejali prav po ljubljansko: Ga že maja!

Za občinske volitve v Ljubljani bo postavila svoje kandidate tudi radikalna stranka. Nosilec liste bo g. dr. Lenard.

Telefon. V nekem pravilniku o kaznih, ki lahko zadenejo telefonske naročnike, stoji tudi določba, da se lahko odvzame telefon tudi tistemu, ki govori telefonično nemoralne ali protidržavne pogovore. V stvari sami nimamo vzroka tej določbi ugovarjati, ker je za kvantanje dovolj priložnosti po gostilnah. Vprašanje pa je: Kako pa izve telefonska uprava, kaj kdo telefonično govori? To je mogoče samo s prisluškovanjem. Prisluškovanje je pa zelo grda stvar, grda celo za našo državno upravo.

Čudne reči. V soboto je objavila »Jugoslovanska Zasednica« v »Slov. Narodu« svoj volilni proglas za ljubljanske občinske volitve. »Jugoslovanska Zasednica« tvori en del demokratov, takozvanih »starinov«, in en del narodnih socialistov (mogoče tudi vsi, kar pa ni posebno važno). Kakor znano, so bili demokratje s svojim glavnim glasilom »Slov. Narodom« vred do zadnjega petka zvečer še odločni centralisti, vneti zagovorniki državnega in »narodnega« edinstva in hudi nasprotniki »rdečega jezuitstva«. V noči od petka na soboto pa se je moralo zgoditi nekaj silno pomembnega. Bilo je ravno med 11. in 12. uro ponoči. Sladko spavajoče lice »Slov. Naroda« je prevlekla lahna rdečica, kakor zardi kratkokrila licejka, če vidi »svojega« petošolca, preko odeje se je razgrnila črna jezuitska halja in nad posteljo je razprostrl svoja krila »prevratni element... V soboto popoldne pa se je »Slov. Narod« predstavil strmečemu občinstvu kot najnovejši »rdeči jezuit«, ki brani nedeljivo Slovenijo, nastopa proti centralizmu in se sploh obnaša kakor najzagrizenejši avtonomist! Ali ni to čudno? — »Slov. Narod« prosimo, naj nam našo pohlevno zlobnost blagohotno odpusti, ampak tako-le en cink poniže maščevalnosti človeku včasih tako dobro stori kakor požirek slivovke na Vernih duš dan in zato »ne moremo si kaj, da ne bi«! V stvari sami pa pravimo: Le tako naprej! Tako je prav! Če se boste pa še tistega mešanja »treh narodov z enim plemenom« otresli, bo še veliko bolje! Če je gospodom potreben morebiti lanski letnik »Avtonomista«, smo drage volje na razpolago! Tam najdete vse, kar je potrebno. — Pa še nekaj drugega čudnega je. Kdor hodi po ljubljanskem blatu od vogla do vogla, vidi povsod nabite gledališke lepake, ki naznanjajo, da bodo zvečer igrali v gledališču Cankarjevo igrano »Hlapci«. Kamor se ozreš, povsod ti režijo nasproti »Hlapci«! Sami »Hlapci« in zopet »Hlapci«! Ali mislite, da to nič ne pomeni? In ljudje se prav nič ne pritožujejo nad tem, da hodijo vsak večer gledat — same sebe! So to čudne reči, zelo čudne....

Načrt za pomožno akcijo na korist javnim uslužbencem so izdelali v ministrstvu za socialno politiko. Obnoviti nameravajo baže malo loterijo, ki bo urejena tako, da bo vsak urad-

nik vsaj enkrat mesečno čisto gotovo zadel po eno »ambo«.

Iz Ljubljane pri Čupriji* nam pišejo: Tukaj bomo imeli kmalu občinske in županske volitve. Dežuje še vedno. Družega ni nič novega.

Listnica upravnistva. O. M. Vi ste še dolžni 40 Din za letos in primanjkljaj za lansko leto. — M. K. Črnomelj. 40 Din za letos in primanjkljaj za lansko leto.

*) Čuprija = most (Moste).

Gospodarstvo.

Naše prometne razmere.

(Z ozirom na sklepe »Zveze industrijev«).

Ena glavnih modernih gospodarskih potreb je hitra, zanesljiva in točna izmenjava blaga. Predpogoj redne in zanesljive izmenjave blaga pa je redni železniški promet in točna pošta, ki je seveda tesno zvezana z železnico, dokler nimamo še letalskega prometa.

Kakšen je naš promet, že zdavnaj vedo vsi naši trgovci. Danes n. pr. v Ljubljani ni zlepa mogoče dobiti res dobrega sadja na trgu, ker blago stoji, namesto da bi se vozilo kar najbrže. Včasih so pripeljali iz Gorice na Dunaj lepo sadje v 12—14 urah, danes pa potrebuje taka pošiljatev iz Gorice ali Vipave do Ljubljane skoraj ravno toliko dni! Vsled takih razmer trpi občutno škodo kmet, ki mora prodajati še zeleno sadje po slepi ceni, trpi trgovec in trpi kupec. Stvari pa, ki se dogajajo z blagom, ki se ne pokvari, so naravnost strašne; tako blago leži na železnicah po cele mesece, ker se ali carina ne zgane ali pa je železniška uprava za nič, kar seveda vsako blago silno podražuje.

O prometnih razmerah v naši državi so že silno veliko pisali vsi časopisi, trgovske zbornice so sklepale proteste in dajale nasvete, poslanci so vlagali »upite« in interpelacije, pomagalo pa doslej še vse skupaj ni nič! Edino upanje, da bo naš promet enkrat boljši, vidimo v dejstvu, da je naša država svoje železnice zastavila Amerikancem za ameriško posojilo. Ker je več kot gotovo, da mi obresti dolarskega posojila ne bomo mogli plačati, je upanje upravičeno, da bodo čez 4 leta upravo naših železnic prevzeli v svoje roke Amerikanci in takrat bo prišla rešitev.... Žalostno je, da mora človek take besede zapisati, ampak tako je!

Dne 6. oktobra so se zbrali v Ljubljani zastopniki slovenske industrije in so naravnost na obupen način še enkrat opozorili na brezupne razmere, ki vladajo na naših železnicah. »Zveza industrijev« je veleugledna naša gospodarska organizacija, kjer imajo besedo in glas resni in trezni gospodarji in ne kakšni kričavi bedaki. Ti možje so se temeljito posvetovali in razgovarjali o naših prometnih razmerah in po resnem preudarku so ugotovili sledeče:*)

1. Železniški tovorni promet iz Slovenije v ostale kraje naše države je skoro popolnoma ukinjen.

2. Na postajah državnih železnic v Sloveniji stoji (zastonj!! op. ur.) 1882 pokvarjenih vagonov, 550 naloženih vagonov, 200 novih vagonov in na stotine dobrih, a praznih vagonov.

Na postajah Južne železnice pa stoji: 2175 natovorjenih vagonov, med temi jih je mnogo, ki stoje na postajah že od 30. maja tega leta!

*) Žal nam je, da zaradi skromnega prostora, s katerim razpolagamo, ne moremo objaviti sklepov »Zveze industrijev« v celoti, ampak samo v izvlečku. Podprli pa bomo zahteve slovenskih industrijev po svojih močeh, kjer koli bomo mogli. Upamo, da ugledu »Zveze industrijev« ne bo škodovalo, če se je obrnila tudi na nas, ker smo kot popolnoma neodvisen list v prijetnem položaju o prometnih gospodarskih stvareh govoriti in pisati vse drugače kot razni politično-obzirni dnevniki. (Ali »Urad ljubljanskega velesejma« to razume?)

Listnica uredništva: Gospod M. J. (in 50 tovarišev) v Hrastniku: Sporočite nam, za kakšno zadevo gre. Ako bomo mogli, Vam odgovorimo sami, sicer Vam bomo našli dobrega in za Vašo zadevo primernega odvetnika. Ustmeno se lahko oglašate pri nas v petek dopoldan od 10—12 ure. Ako pa nam sporočite pravočasno, kdaj pridete, Vas bomo pričakovali ob dnevu in uri, ki jo lahko sami določite. — Gg. dopisnikom: Prosimo potrpljenja. V prihodnjih številkah pride vse na vrsto.

Na carinarnah v Mariboru, Ljubljani in v Zagrebu stoji nad 900 vagonov, ki čakajo odrešenja!

3. Transportov iz Slovenije v ostale dele države državna železnica že več mesecev ne prevzema. Pač pa se prevažajo po državnih železnicah madjarska in laška roba, ker železnica ni proglasila, da je promet ukinjen!

Državne železnice nimajo dovolj sposobnih uradnikov in izvežbanega osebja. Kdor kaj zna, gre iz državne službe v privatno. Državna uprava niti za nastanitev svojega osebja ne skrbi in še danes stanuje v Zagrebu in v Ljubljani na stotine železničarjev v vagonih!

5. Vsak dan se menjajo nove carinske odredbe silno ovirajo promet.

Da se ti nedostatki odpravijo, predlagajo slovenski industriji:

1. Da se takoj poskrbi za sposobno osebje in da se isto primerno plača (tarifi na naših železnicah odgovarjajo zlati valuti; kakaj železničarjev ne plačajo v zlatu? op. ur.)

2. Da se otresemo pogubnega birokratizma, naj preidejo državne železnice v privatno gospodarstvo.

3. Primerno izgradi in razširi naj se proga Ljubljana-Zagreb-Belgrad, po kateri se razvija glavni promet. Čimprej naj se popravijo oziroma dograje velevažne proge Bubnjarci-Karlovac in proga Koprivnica-Slatina-Osijek.

4. Uprava državnih železnic naj sklene čimprej z upravo Južne železnice pošten dogovor in tega naj tudi drži.

5. Dokler blago iz Slovenije in za Slovenijo ne more nikamor naprej, naj se ukine prevažanje blaga iz Mažarske.

6. Ustanovi naj se ministrski komite, ki bo skrbel za reden razvoj našega železniškega prometa.

To so glavne zahteve slovenskih industrijev in umevno tudi trgovcev. Ali bo centralna uprava poslušala njihov glas?

Bojimo se, da bo vlada tudi sedaj ostala gluha kakor vedno!

Vlada se pač briga za nikdar polne malhe svojih strankarjev, nima pa niti najmanjšega smisla za upravičene zahteve poštenih in solidnih gospodarskih krogov. Centralistična vlada se ne briga ne za naše kmete, ne za naše trgovce, ne za naše obrtnike, ne za naše uradnike in duhovnike. Ona se ne briga za prav nič drugega kakor za samo sebe in za svojo malho!

Zato pa svetujemo slovenskim industrijem in trgovcem:

Bodite možje in ne podpirajte centralističnega režima! V centralizmu tiči jedro vsega zla! Centralizem znači za nas brezmejno gospodarsko nevarnost in nam grozi z gospodarskim uničenjem! Podpirajte in ne verjemite tistim tepcem, ki govore, da je »proti državi« tisti, ki hoče red v državi! Centralizem in država ni eno in isto in bolj kot kedaj je danes resničen stavek: Kdor je proti centralizmu, ta dela za državo!

To povemo našim gospodarskim krogom brez vseh pridržkov kot svobodni, poštenu in od političnih bogov neodvisni ljudje. Ako imajo pamet, nas bodo poslušali in ne bodo verjeli več lažnjivim glasovom onih, ki s

svojo politično zaslepljenostjo tirajo nas vse skupaj z našim gospodarstvom vred v neizogibno propast!

Zopet dolarji za dvig dinarja! »Slov. Narod« (od četrtka) javlja iz Belgrada, da je naša vlada dobila zopet 6 milijonov dolarjev na račun ameriškega posojila, ki jih namerava porabiti za dvig dinarja. Ta notica zasluži našo pozornost iz dveh vzrokov. Prvič potrjuje to, kar smo mi že ponovno naglašali, da dvig vrednosti našega denarja ni naraven, ampak umeten. Drugič pa dokazuje naravnost božansko trapavost naših finančnikov, ki že tedne vnaprej napovedujejo, kaj bodo naredili na borzi, namesto da bi previdno — molčali! Na podlagi take objave si bo seveda vsak zakotni jud prizadeval, da naši vladi ameriške milijončke čimprej izpiplje iz žepa — potem pa naj gre kakor gre! Kdo ve, če bi g. Praprotnik takega finančnega ministra vzel v svojo banko za »lerpoba«?

Živinske cene v Zagrebu: Voli druge vrste do 32 kron za kilo žive teže, krave prve vrste do 36 kron, druge vrste do 28 kron, tretje vrste do 18 kron. Teleta prve vrste do 60 kron, druge do 50 kron, tretje do 34 kron. Svinje prve vrste do 70 kron, druge vrste do 60 kron. Cene so v splošnem padle.

Žitne cene v Zagrebu. Pšenica 1380 kron, koruza 1220, oves do 1020, bela moka do 2200 kron.

Vrednost denarja. 1 dolar do 242 kron, 1 lira do 9:80 kron. V Curihi je veljalo 100 naših kron 2:22 švicarskih frankov.

Knjige na prodaj. Glede raznih ponudb za nakup knjig smo se obrnili na lastnika zaradi cen. Natančneje v prihodnji številki, ko prejmemo odgovor.

Širite in citajte „Avtonomista!“

POSLANO. *)

Na gospoda pokrajinskega namestnika v Ljubljani.

Lansko leto sem imel potni list za Ameriko. Zaradi svojih gospodarskih razmer in izčrpavanja jugoslovanske kvote pa nisem mogel odpotovati. Dne 27. aprila l. 1922. sem vsled tega vložil prošnjo za podaljšanje veljavnosti svojega potnega lista. Dne 2. maja je bila prošnja, opremljena z vsemi potrebnimi listinami, pri oddelku za notranje zadeve pokr. uprave v Ljubljani. Dne 22. julija (!) sem dobil od okr. glavarstva preko županstva obvestilo, da moram vložiti novo prošnjo po navodilih z dne 19. julija l. 1922. Vložil sem novo prošnjo, priložil tudi zdravniško spričevalo, za katero sem plačal g. okr. zdravniku 240 kron, in kolek za 20 kron. Dne 18. oktobra sem bil zopet obveščen kot prvič, da je jugoslovanska kvota izčrpana. Za obvestilo sem plačal 40 kron.

Vprašam: Zakaj je ležala moja prošnja tako dolgo v Ljubljani, da je bila med tem jugoslovanska kvota izčrpana? Prosim merodajno oblast in celo javnost, naj vendar pomisli, s kakšnimi stroški so take prošnje spojene! Imel sem tudi že ameriški in italijanski vizum, kar mi je sedaj vse propadlo! Tako se uničujejo tisočaki, kar pa se ne bi bilo zgodilo, če bi bila prošnja pravočasno rešena.

Vse to pa me ne bi bilo toliko žalilo, če ne bi bil videl, da so bile razne, mnogo pozneje vložene prošnje pravočasno rešene. Ali zato, ker so posredovali odvetniki? Pri g. Krakerju pa sem doživel slučaj, da sta dva izseljenca prinesla v pisarno zahtevane dokumente že tekom par ur! Kako to?

Ali je prav, če se s človekom v njegovi materini deželi tako dela? Dano mi je sicer na prosto vložiti priziv, kar bom tudi storil, a Bog ve, kje bo zopet obležal!

Merodajne oblasti pa prosim, naj mi pomagajo, da pridem vsaj prihodnje leto iz dežele in naj mi ne delajo nepotrebnih stroškov.

Josip Obratović
posestnik v Novem Selu pri Kočevju.

*) Za »Poslano« odgovarja uredništvo samo po zakonu.

Seznam knjig.

(Nadaljevanje.)

Vital Human: Katech. Lehr- und Lesebuch. Graz 1913. V platno vezano. 666+XXIV. Popolnoma kot novo.

Dr. Rudolf Sondorfer: Lehrbuch der internationalen Handelskunde. Wien 1912. I. II. III. IV. Wien 1913. Vse štiri knjige v platno vezane, popolnoma nove.

Dr. Jos. Grünzel: Grundriss der Wirtschaftspolitik: Agropolitik. Wien-Leipzig 1910. Broširano — kot novo.

Dr. Aug. Fischer: Die modernen Kolonialstaaten. Wien-Leipzig. Broširano. Nepokvarjeno.

Ivan Podlesnik: Knjigovodstvo. I. in II. del. Ljubljana 1909. V platno vezano. Nepokvarjeno.

Lidvina Purgaj: Gospodinjstvo. Ljubljana 1911. V platno vezano. Nepokvarjeno — kot novo.

Hočevar: Lehr- und Übungsbuch der Arithmetik für Realschulen. Wien 1911.

Dr. J. Jakob: Arithm. und Geometrie: I. — Raumlehre (Schiffner).

Suppantsehitzsch: Lehrbuch der Geometrie. — III. — IV. Realschkl. I. — II. v platno vezano novo.

Matek-Mazi Peterlin-Zupančič: Arithmetika, Algebra-Geometria za vse gimn. razrede — 8 vezanih, popolnoma novih knjig.

Fr. Hauptmann: Računica za meščanske šole I-II-III. Popolnoma nove. vezane.

Močnik: Geometrija za mešč. šole. Vezano — kot novo.

Dr. G. Antius-Hartel: Griechische Schulgrammatik. Wien 1890. 19. izdaja. V platno vezano (Tempsky). Nepokvarjena.

Janežič-Sket: Slovenska slovnica. Celovec 1889. 6. izdaja. Pol platno vezane. Nepoškodovana.

Dr. F. X. Schaffer: Grundzüge der Allgemeinen Geologie. Mit 1 Tafel in Farbendruck u. 480 Abbild. Leipzig u. Wien 1916. VIII+492. V usnje vezana — nova, docela nepoškodovana knjiga.

Abel: Allgemeine Geologie. VIII. Kl. der Realg. — VII. der Realschulen. Wien-Leipzig 1910. V platno vezano — nepoškodovano.

K. Stranetzky: Fluorit na Kranjskem — Einiges über krystallisierten

Gyps von Idria. — Krystallisation des Gyps. Ljubljana 1911. — Broširano — nepokvarjeno ohranjeno.

Dvorzák: Citaten-Lexicon. Budapest 1899. Broširano — nepokvarjeno. 549 strani.

Cathrein: Die Einheit des sittl. Bewusstseins. 1914. 3 Bild. V platno vezano. Nova!

Annegarn: Weltgeschichte. 9. Auflage. 8 zv. v 4 knj. Pol usnje. 1904.

Uhland: Werke. 3 zvezki, v 2 d. Pol usnje. — Verlagshaus Bong & Comp. Leipzig.

König: Universal Lexicon der deutschen Sprache. Vezano v platno. Herlet 1920. Popolnoma nova!

Čas: 1914 (pol platno).

Johne: Gesundheitspflege der landwirt. Haussäugethiere, ilustrirana, v platno vezana.

Teutscher: Der Jugend Gartenbuch. Krasno ilustr. Vezano v platno.

Sket: Staroslovenska čitanka. Vezana. Dobro ohranjena.

Dekarbe: Erklärung des Katechismus, 4 zvezki, pol platno.

Hieckmann: Universalaschenatlas. 1918.

Finžgar: Pod svobodnim solncem. I. II. Broširano.

Anton de Vaal: Roma Sacra. Broširano. Bogato ilustr. (533 slik, 736 strani). Lergesellschaft.

Homer: Odyssee: Nemška prestava. Aleks. Schröder 1918. Pol platno. Nova.

K. Vollmer: Der praktische Sattler. Leipzig. Platno vezano. 1064 ilustracij.

Flis: Umetnost v bogoč. službi. Krasno vezano, z ilustracijami. 1908.

Kraus: Der Kampf gegen die Verbrechensursachen. Paderborn 1905. Broširano.

Förster: Lebenskunde. V platno vezano. Berlin 1906.

Böttner: Praktisches Lehrbuch des Obstbaues. 1914. V platno vezano. 576 strani s 580 slikami.

Huber: Nachahmung der Heiligen. 2 v platno vezani knjigi. Asc. B. 1912.

Weiss: Weltgeschichte. 3 izdaja. Vsi zvezki. Z originalnimi platnicami. Nepokvarjeno.

Schuster: Holgamm: Handbuch zur bibl. Geschichte. 2 Boc. V platno vezano. 3. izdaja.

Wetzer: Kirchenlexikon. Vsi zvezki. 1851. Pol platno.

(Konec prihodnjič.)

IZDAJA LJUBLJANSKA ORGANIZACIJA SLOV. AVTONOMISTOV. Odgovorni urednik Jože Petrič. Tiskarna J. BLASNIKA NASL. v Ljubljani.

Izboljšana Šmarnica

je izmed Šmarnic najboljša za saditev vinogradov. Pojasnila daje brezplačno: Trsnica „Vrbanjak“ št. II, pošta Velenje.

Teodor Korn, Ljubljana
Poljanska cesta št. 8.
se priporoča cenj. občinstvu za izvrševanje vseh

**kleparskih in vodovodnih
instalacijskih del kakor tudi
za pokrivanje streh.**

Vsa stavbinska in kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. Proračun brezplačno in poštne prosto. Popravila točno in po najnižji dnevni ceni. Ambalaža in pločevine.

Kapital: K 20.000.000

Slov. eskomptna banka

Rezerve okrog K 6.500.000

Podružnice:

Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec.

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.

Telefoni št. 146, 458

Brzjavke: ESKOMPTNA.

Izvršuje vse bančne posle
najtočneje in najkulantnejeTelefon:
Pisarne št. 313.

Konfekcijska tovarna „Frande“ d. z o. z. v Ljubljani.

Telefon:
Tovarne št. 532.

Tovarna

v Stožicah pri Ljubljani.

Centralno skladišče

v Ljubljani, Emonska cesta št 5.

Vse vrste moških in deških oblačil. Uniformiranje. Prvovrstni izdelki. Konkurenčne cene.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

la čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslov: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. Ljubljana, Nunska ulica 1.

Oblačilnica za Slovenijo r. z. z o. z. v Ljubljani.

Zadružna centrala za manufakturo en gros en detail.

Zgolj prvovrstni češki in angleški izdelki

Skladišče v „Kresiji“, Lingarjeva ulica 1, prvo nadstropje, Prodajalna na drobno v Stritarjevi ulici št. 5. Podružnica v Somboru (Bačka), Aleksandrova ulica št. 11.

Upoštevajte pri nakupih.

Po olnoma varno
naložite svoj denar vVZAJEMNI POSOJILNICI
V LJUBLJANI

r. z. z o. z.

sedaj poleg nunske cerkve

1. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi cesti poleg hotela „Union“.

Hranilne vloge se obrestujejo po 5 1/2% brez odbitka rentnega in invalidskega davka.

Vloge v tekočem računu se obrestujejo po 5%.

Hranilne vloge so vezane na dobo četrt leta po 6 1/2% na dobo pol leta po 6 1/4%.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 21.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 38/I.

Telefon št. 21.

(začasno v prostorih Zadružne zveze).

Glavnica skupno z rezervami nad K 60.000.000.

Podružnice: Djakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Solit, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Interesna skup-

nost z Sveopčo Zanatlijsko banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu ter z Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.